

נְצַבִּים רֵאשׁ הַשָּׁנָה

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 700 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מר"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 589 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל כ"ג אלול תשפ"ב

נְצַבִּים - תוכן ענייני הפרשה

999 ה'תשפ"ב

- א. כל ישראל נצבים לקבלת הברית שהולך להיות "עם ה' " (כט, ט-כח).
- ב. הבטחת ה' שישראל יחזרו בתשובה מאהבה באחרית הימים, גם אם יהיו נדחים בקצה הארץ (ל, א-ז).
- ג. מצות התשובה (ו"א שמדובר על לימוד התורה) - "לא בְּשָׂמִים היא" (ל, יא-יד).
- ד. "וּבְחֶרֶת בְּחַיִּים" (ל, טו-כ).

עַד שִׁרְצָה אֶת חֲבֵרוֹ - סִיפּוֹר

בימים אלו ראוי לכל אחד ואחד להרבות שלום ולהתפייס עם כל מי שפגע בו. אל לנו להמתין עם בקשת המחילה עד ליום הכיפורים, אלא ראוי לאסוף זכויות עוד קודם יום הדין, אשר יעמדו לנו להיכתב לשנה טובה ומתוקה.

בעלון "באר הפרשה" הובא המעשה הבא: לאברך תושב ארצות הברית, ממתפללי בית מדרשו של רבי יוסף צבי וואזנר שליט"א, נולד בן זכר למזל טוב, בכור לאביו ולאימו. בהיות התינוק כבן ארבעה חדשים, החל נודף מהתינוק ריח רע, כריחו של בר מינן, ה' ישמור. כל טיפולי הרופאים לא הועילו, ולמרות מאמציהם המרובים לא הצליחו לעלות על שורש הריח, ותקצר ידם מלהושיע. ההורים לא ידעו את נפשם מצער, עד שיעץ להם רב בית המדרש: "הנה לי אב היושב בארץ הקדש - רבי שמואל הלוי וואזנר (זצ"ל), עלו נא אליו, הזכירו לפניו את צרתכם, תתברכו מפיו ותיוושעו בכל הישועות". ואכן, אבי הבן ואביו (שהוא בעצמו מתלמידי הגר"ש זצ"ל) נסעו יחדיו לארץ הקודש, אל ביתו של הרב וואזנר זצ"ל אשר בבני ברק.

הרב זצ"ל קיבלם במאור פניו הנודע, ושמע את קול בכיים. משהזכירו לפניו את התינוק בשמו, הוסיף אבי הבן שקרא שמו בישראל על שם זקנו - אבי אביו. הוא הוסיף לבאר שקראוהו בשם זה, אף שנהוג לקרוא לבן הנולד ראשון על שם הזקנים מצד האם, אך לדאבון לב חותנו הוא אדם קשה ומר נפש, וכבר זה עידן ועידנים - מיום הראשון שהכירו זה את זה - לא שרר השלום ביניהם, ואינם מדברים איש עם אחיו, על כן לא קרא לבן בשם זקנו מצד אמו.

אמר לו הרב: "אכן נודע הדבר! כך נראים פני הדברים כשמחותנים רבים זה עם זה, ובפרט על עניין קריאת השם!" שאל היהודי: "ובכן, מה עליי לעשות בעת הזו?" השיב הרב: "צא והתפייס עמו, ובעזרת ה' יתברך הכל יבוא על מקומו בשלום". אמר היהודי: "רבי קדוש, אל יבקש כזאת, כיוון שאין מציאות לפייסו, הרי אדם זה קשה כאגוז ואין כל 'תורת הפיוס' שייכת בו!"

אמר לו הגר"ש: "וכי באת עד הנה מארה"ב הרחוקה - בכדי שלא לשמוע בקול הפסק שנפסק לך כאן בחדר?! עכשיו, מחדר זה, תתקשר אל חמיק, תתפייס עמו, ואף תוסיף לבנג באותו מעמד שם על שם זקנו של חמיק, ובעזרת ה' ירווח לכם". קיבל האיש את הדברים, וכן עשה. והנה - פלאי פלאים! בהגיעו לשדה התעופה קנדי בארה"ב התבשר כי מזה כמה שעות הריח נעלם כליל... [ומתוק האור - דוד המלך]

פותחת הפרשה: "אַתֶּם נְצַבִּים הַיּוֹם כְּלֶכֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם רְאִישֵׁיכֶם... כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל". "היום" - הכוונה ליום הדין, הוא ראש השנה. שני הימים של ראש השנה אלו ימים שאינם חוזרים, יומיים בשנה שקובעים בהם את כל השנה כולה, ולכן צריך להסתער עליהם בכל הכוחות. להמחשת העניין, חייל נמצא במלחמה בשדה הקרב, וכי הוא ידרוש את הָרֶגְלִי בשעה כזו ואת ארוחת הבוקר שרגיל בה בכל יום? לא! הוא נמצא כעת במלחמה ומבין שאין את ההרגלים והפינוקים, מלחמה זו מלחמה, יש כמה ימי מלחמה וצריך להסתער עליהם, לאכול מעט ולישון מעט, כדי שנוכל לנצח במלחמה.

מסופר על הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל (שיחות חיזוק - דברים, עמוד רעט) שפעם אחת ראה בראש השנה בחור שמסתובב באוצר הספרים באמצע חזרת הש"ץ, שאל אותו הרב "מה קרה", "אני שבור, קמתי מאוחר", השיב הבחור. הרב עטף אותו בחום וידידות וסיפר לו מעשה שהיה עימו. בזמן המלחמה הלכתי לבית החולים 'שערי צדק' והנה ראיתי שם חייל חבוש רץ, שאלתי מה קרה ואמר לי שאותו חייל היה בחזית ונפצע, הביאו אותו לבית החולים והוציאו לו את הרסיסים מהיד וכשגמרו לחובשו אמר החייל שהוא חוזר לחזית, הרופאים הסבירו לו שהוא חייב לנוח ואסור לו להתאמץ במצבו, אך אותו חייל ענה בנחישות שכעת הוא זמן מלחמה ואין זה הזמן המתאים למנוחה. "אותו הדבר אלינו", אמר הרב, אנחנו עכשיו במלחמה! נפצעת? תחבוש את ה'פצע' ותחזור 'לחזית', אנחנו במלחמה, וגם אם היצר הרע מבלבל אותנו במחשבות והרהורים באמצע התפילה, לא קרה כלום, אין לנו זמן להתעכב, חובשים את הפצעים וממשיכים מיד הלאה במלחמה. ע"כ.

כך צריכים אנו להרגיש בראש השנה, יש לנו שני ימי מלחמה - יומיים בשנה בהם נקבע כל מה שיקרא בשנה הבאה עלינו לטובה. על כן צריכים להתאמץ כמה שיותר בתפילות, בלימוד התורה, בשבירת מידות והרגלים, בשבירת הלב, בקבלות, בקריאת תהילים ובמיעוט שינה, והחשוב מכל להרהר ולחזור בתשובה.

על דרך זו אומר הרמב"ן על מצוות התשובה בפרשתנו: "והנכון, כי על כל התורה יאמר (לעיל ה, א): 'כֹּל הַמְצֹוּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצֹוֶה הַיּוֹם', אבל 'הַמְצֹוּה הַזֹּאת' על התשובה הנזכרת, כי 'וְהִשְׁבַּת אֶל לִבְבְּךָ' (ל, א) 'וְשִׁבַּת עַד ה' אֶל-לִהְיֶךָ' (בפסוק ב) מצווה שיצווה אותנו לעשות כך".

על איזו מצווה מדובר כאן? הרמב"ן מוכיח שאין מדובר כאן על מצוותיה של התורה כלל: "כי על כל התורה יאמר (לעיל ה, א): 'כֹּל הַמְצֹוּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצֹוֶה הַיּוֹם' ". כאן, שהתורה מתייחסת למצווה מסויימת, הכוונה היא למצוות התשובה, וכפי שהרמב"ן ממשיך: "אבל, 'הַמְצֹוּה הַזֹּאת' על התשובה הנזכרת, כי 'וְהִשְׁבַּת אֶל לִבְבְּךָ' (ל, א) 'וְשִׁבַּת עַד ה' אֶל-לִהְיֶךָ' (בפסוק ב) מצווה שיצווה אותנו לעשות כן... כי אין הדבר נפלא ורחוק ממך, אבל קרוב אליך מאוד לעשותו בכל עת ובכל מקום. וזה טעם 'בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לְעִשְׂתוֹ' - שיתוודו את עוונם ואת עוון אבותם בפייהם, וישוּבוּ בליבם אל ה', ויקבלו עליהם היום התורה לעשותה לדורות".

מבאר הרמב"ן, שמצוות התשובה פשוטה היא, וניתן לעשותה "בפיק" - היינו הווידוי, "ובלבבך" - היא התשובה שבלב. ואם כך נעשה - נצא 'למלחמה' ביומיים הללו, ונשנה כיוון ונהרהר בתשובה, נזכה לכתובה וחתימה טובה ושנה טובה.

מערכת 'ברינה יקצור' מאחלים לכל בית ישראל שנה טובה ומתוקה, כתיבה וחתימה טובה

'תשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה'

בספר "ומתוק האור" מובא: לשון "מעבירין" אומרת דרשני: מדוע לא נאמר "מבטלים" או "מקרעים" את רוע הגזרה? ותירץ הגר"ח קניבסקי זצ"ל עפ"י המכילתא (בפרשת משפטים): "גויים - אין להם פדיון, ישראל - יש להם פדיון".

כלומר, כאשר נגזרת גזרה על ישראל, והם עושים תשובה, אזי מהשמים מעבירים אותה אל הגויים, כי לאחר שיצאה הגזרה - היא מוכרחת לחול על מישהו! זהו גם הביאור במה שנאמר במגילת אסתר "וַיִּהְיֶה הַיּוֹם הַזֶּה לְמִלְחָה אֶחָדָה וְשֵׁנִי עִם אֶחָד", שהמון הסית את אחשוורוש על הנהגת עם ישראל ביום הכפורים, אשר ביום זה מתכפרים חובותינו, ונוספים על חובות שונאינו.

זהו שנאמר: "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה", כי לאחר שנגזרה הגזרה - אי אפשר לבטלה, אלא שהתשובה מעבירה אותה אל הגויים! [בסוד שיח]

מעלת הויתור - סיפור

מִן הַגֵּר"ח קניבסקי זצ"ל נשאל מה יעשה האדם וינצל מיום הדין בראש השנה? וזו היתה תשובתו: "ישתדלו להרבות במידת הויתור ולוותר אחד לשני ויזכו לראות ישועות".

מעשה שהיה ביהודי שטרם זכה להיפקד בזרע של קיימא, וכבר עברו 16 שנה מנישואיו! והנה, ביום א' של ראש השנה, החליט לקנות 'מפטיר חנה', הידוע בסגולתו להיפקד בבנים, היה זה בראש השנה שחל בשבת, בו יש שבעה קרואים, וכאשר עמד אחד המתפללים לעלות לעליית שישי, ניגש אליו לפתע אחיו ואמר לו: "אני קניתי שביעי, ואיך אעלה אחריו?" (הרי אין עולים לתורה שני אחים זה אחר זה, כמבואר באו"ח קמ"א-ו'), מכיוון שבבית הכנסת הוא אין נהוג לעשות 'הוספות' בקריאת התורה, פנה אפוא ה'שביעי' אל מיודענו שקנה מפטיר (השניים לא הכירו זה את זה), שטח לפניו את הבעיה שנתגלתה עם אחיו, וביקש: "התוכל בבקשה להחליף עמי את העליות... תעלה אתה שביעי ואני אעלה מפטיר?... (השואל לא ידע כמובן שבעל המפטיר הוא חֲשׂוֹף-בָּנִים, ולכן קנה דוקא את המפטיר), האיש שקנה את המפטיר נדהם למשמע השאלה, וחשב בליבו: הרי כל חֲפָצִי היה במפטיר חנה, וכמה מאמצים עשיתי עד שהשגתי אותו, ואיך אוותר עכשיו על המציאה הגדולה הזו! אך בכל זאת השיב בחיוב: "בבקשה, תוכל לעלות במקומי", ואכן כך היה; חֲשׂוֹף-הַבָּנִים עלה לשביעי, והאח שקנה את השביעי עלה למפטיר חנה, לאחר התפילה, חשב אותו אח בליבו, מה עשיתי, איך עלה על דעתי לבקש מהיהודי לוותר על המפטיר, ואולי רצה דוקא בעלייה זו?... תוך כדי הדברים, פונה אליו מאן-דהוא ולוחש באוזניו: "לא נעים לי לומר, אך פלוני שרכש מפטיר חנה, הינו חֲשׂוֹף-בָּנִים, וממתין לישועה כבר 16 שנה..."

כעת האיש הזדעזע וליבו נקרע לגזרים. הוא מיהר לפנות אל חֲשׂוֹף-הַבָּנִים ולהתנצל, "איני יודע איך אמצא כפרה למעשה החמור שעשיתי"... ברם, הלה הרגיעו: "אין על מה להתנצל, עשיתי זאת בלב שלם... ראה נא, כבר ניסיתי סגולות רבות כדי להיפקד, אך עדיין לא ניסיתי את סגולת הויתור".

חלפה שנה מאז המעשה. ביום א' דראש השנה מגיע אותו חֲשׂוֹף-הַבָּנִים לבית הכנסת, ובפתח ממתין לו היהודי שעלה אשתקד במקומו למפטיר חנה, ואומר לו בבכי: "תראה, במשך כל השנה כולה אני 'סוחב' את הדבר הנורא שעשיתי לך לפני שנה. אל תקנה מפטיר חנה היום, החלטתי לקנות עבורך השנה את המפטיר מכספי"... "לא צריך, כי אני כבר זכיתי לבן במזל טוב בגלל הויתור!!!"

"כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶיךָ הַיּוֹם לֹא נִפְלְאת הוּא מִמֶּךָ וְלֹא רַחֲקָה הוּא: לֹא בְּשָׁמַיִם הוּא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָנוּ הַשָּׁמַיְמָה וַיִּקְחֶה לָנוּ וַיִּשְׁמַעֵנוּ אֶתְּהָ וַנַּעֲשֶׂנָה: וְלֹא מֵעֵבֶר לַיָּם הוּא: כִּי קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבְלִבְּךָ לַעֲשׂוֹתוֹ" (ל, יא-יד)

אומר הרמב"ם (פ"ב מהלכות תשובה ה"ב) מהו דרכה של התשובה האמיתית וזה לשונו: "ומה היא התשובה הוא שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בליבו שלא יעשה עוד שנאמר יעזוב רשע דרכו וגו', וכן יתנחם על שעבר שנאמר כי אחרי שובי ניחמתי, ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם".

מבואר שהתשובה צריכה להיות פנימית כל כך עד שיודע תעלומות ויכל להעיד עליו שלא ישוב לזה החטא לעולם. ואומר החיד"א כי מפסוק זה יש רמז לדברי הרמב"ם הללו, שנאמר וְשָׁבַת עַד ה' אֶלְקֶיךָ, "עד" לשון עדות, והיינו שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם כמו שכתב הרמב"ם.

הפסיכולוג החרדי הנודע רבי שלמה הופמן זצ"ל, היה רגיל לספר בימים אלו סיפור מרגש שאירע לו בימי בחורות. בשנותיו הראשונות בישיבת חברון, בעודו הולך במסדרון מהורהר, חלף לידו ראש הישיבה הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל ושאלו: מדוע הינך עצוב ורציני כל כך? מכיוון שעכשיו אלו ימי הדין, ראש השנה מתקרב, ומי יכול להצליח במלאכת התשובה? והרי הרמב"ם כתב שתשובתו של האדם אינה מתקבלת "עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב עוד לחטאו" וכי יש מישהו מאיתנו שיכול לעמוד בכך?!

רבי יחזקאל הביט בו, והרים את קולו: מדוע אתה מחמיר כשיטת הרמב"ם? והרי אנו מקילים כשיטת רבנו יונה הסובר שעיקר התשובה "שהאדם יתייצב על דרך טוב", ומרגע שהאדם מתייצב על דרך טוב, נחשב לבעל תשובה גמור. ואז הוסיף רבי יחזקאל משפט ששינה את חיי מהקצה לקצה: "בא ואספר לך מה ששמעתי מהסבא מסלבודקא ששמע מגאון המוסר רבי ישראל מסלנט, מהו מתייצב על דרך טוב". משל למה הדבר דומה: ראובן עומד ביציאה מירושלים כשמטרת נסיעתו העיר בני ברק. לפני יציאתו סיפרו לו שמשך זמן הנסיעה הוא כ-40 דקות. לאחר נסיעה של כ-40 דקות, כשבני ברק אינה באופק, הוא עוצר את מכוניתו, ושואל עובר אורח היכן זה בני ברק? הלה מביט בו בתימהון בני ברק?! הלא אתה בכיוון ההפוך לעבר דרום הארץ. אומר רבי ישראל מסלנט, באותו רגע שבו האדם מסובב את ההגה לכיוון היעד שאליו היה אמור להגיע, כבר מאותו השנייה נחשב שהוא 'מתייצב על דרך טוב', למרות שהוא עדיין רחוק מהיעד, עצם השינוי, נחשב לתשובה גמורה.

סיים רבי יחזקאל והביט בעיניו הטהורות בנער המבולבל: אתה חושב שבתוך ימים ספורים אדם יכול לחזור בתשובה שלמה? זו טעות! תשובה לא עושים ברגע אחד, תשובה זהו תהליך ארוך, החכמה לדעת שלא משנה כמה ארוכה תהיה הדרך עצם זה שעלית על המסלול - זה רצוי לה' יתברך. עומדים אנו ימים ספורים קודם יום הדין. כבר לא נותר לנו זמן רב להספיק, אבל את המעט המתבקש, שינוי המסלול, סיבוב הפרסה, ואו במלים אחרות אנחנו צריכים לשנות בראשנו את הכיוון (אזימוט) ואת זה אסור לנו להפסיד!

ואומר ה'דברי מרדכי' (הרב מרדכי אליהו זצ"ל): היצר הרע מרחיק את האדם ואומר לו שקשה מאוד לעשות תשובה. אך התורה אומרת לנו שהיא קלה, ואיננה בשמים, ובלבד שהאדם שב באמת ובתמים. אדם האומר: "אשמנו, בגדנו" לא מן השפה ולחוץ, בבחינת: "בָּפִיו וּבִשְׁפָתָיו כְּפָדוֹנִי וְלִבּוֹ רַחֵק מִמֶּנִּי" (ישעיהו כט, יג), אלא מתוך כוונה רצינית, "בָּפִיךָ וּבְלִבְּךָ", תשובתו בוודאי מקובלת ורצויה.

האשה שמעה את שמו של האיש שתקע בשופר וצנחה על הארץ – סיפור מרגש

סיפר רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, סיפר לי יהודי נכבד מעשה מופלא שהתרחש בארה"ב: נסעתי לארה"ב לצורך עיסוקי, ועיקר חנייתי הייתה בעיר מיאמי השוכנת לחוף הים. בעיר זו, מספר האיש, מתגורר בן-דוד שלי, שלא ראיתיו מזה שנים רבות, ולמרות שידעתי שהוא רחוק מאוד משמירת תורה ומצוות, בכל זאת רציתי להיפגש עמו ולהתוודע למצבו.

התקשרתי אליו ושאלתי האם הוא מעוניין להיפגש, והוא ניאות לכך בחפץ לב והזמין אותי לבוא אל ביתו. והנה, מיד בראותי אותו נדהמתי מאוד לראות כיפה חבושה לראשו... חשבתי בליבי, שמא חבש את הכיפה לכבודי, אך בהיכנסי למעונו המפואר, הבחנתי להפתעתי הרבה, במזוזה מהודרת הניצבת בפתח הדלת, דבר שלא היה אצלו בפעם האחרונה שביקרתי במקום. מה גדלה תדהמתי כאשר נכנסתי לסלון, ונתקלו עיניי בפמוטות השבת, בסידורים ובחומשים, בספרי קודש ובעוד "פריטים יהודיים"... לא יכולתי להתאפק, ושאלתי אותו: "ראה נא יקירי, אני מבחין שחל שינוי מסוים בחייך... תוכל נא לספר לי, מה עומד מאחורי השינוי המופלא שחל אצלך?" והאיש החל לספר דבר פלא שעבר עליו: ביום ראש השנה האחרון ישבתי במרפסת ביתי, וצפיתי במרחבי הים הגדול הנראים מול הווילה שלי.

לפתע, ראיתי 'נחיל' גדול של אנשים יוצא מבית הכנסת, והולך לכיוון הים. למרות שהייתי רחוק מאוד מיהדות, ושנים רבות לא נכנסתי לבית כנסת, נזכרתי שמדובר במנהג שבו משליכים היהודים את חטאיהם לים ביום ראש השנה - "תשליך". המראה המפליא של קבוצת היהודים הדתיים הצועדת לעבר הים, הזכיר לי את אבי המנוח, שהיה לוקח אותי בתור ילד לעשות "תשליך" בים. בהחלטה של רגע אמרתי לעצמי שגם אני אצטרף ליהודים הללו, ואלך לכיוון הים... והלכתי. והנה אני עומד מרוגש בתוך היהודים האוחזים בידיהם סידור ומתפללים. מאן דהוא ניגש אלי, מסר לי סידור והצביע על הקטעים הנאמרים. אמרתי את התשליך בהתרגשות יחד עם שאר היהודים.

התשליך הסתיים, ופניתי לשוב לעבר ביתי, ואז אני מרגיש דפיקה על גבי. הסתובבתי, ולנגד עיניי עומד יהודי מכובד, גבוה והדור פנים, השואל אותי בהארת פנים: "תאמר לי יהודי, שופר כבר שמעת היום?" השבתי בשלילה, ומיד הוציא מכיס בגדו שופר קטן, ביקש שאשמע ואתכוון לצאת ידי חובה, ותקע בשופר כמה תקיעות. כשסיים, פנה אלי ואמר: "קוראים לי משה כץ", והלך לדרכו.

חזרתי לביתי, וכולי נפעם. שיתפתי את אשתי בחוויות שהיו לי ב"תשליך", ואף תיארתי בפניה את האיש הדור הפנים שתקע עבורי בשופר, וסיימתי: "משום מה האיש החליט להיפרד ממני תוך כדי שציין את שמו - משה כץ".

אשתי שמעה את השם, ומיד צנחה מתעלפת... כשהתעוררה מעלפונה, ביקשה שאתאר לה שוב בברור את צורתו וקלסתר פניו של היהודי ההוא, וכשתיארת לי, התעלפה שוב... התברר שאותו "משה כץ" היה אביה של אשתי, שהיה תלמיד חכם ובעל תוקע בעיר פרשבורג שבהונגריה, ונרצח בשואה, כך שמעולם לא הכרתיו. ומכיוון שאשתי שינתה את שם משפחתה, לא ידעתי ששם משפחתה הקודם היה "כץ"... "ואכן", סיים הבן-דוד ממיאמי, "מאותו רגע השתנו חיינו... (לאחר שהביא הרב את הסיפור בפני גיסו, רבי חיים קניבסקי זצ"ל, אמר הגר"ח, שבהחלט יתכן שהיה זה גילוי מן השמים לבני הזוג כדי שיפגשו במעשיהם, וכבר מצינו דברים כאלו בחז"ל).

המשיך הרב וסיפר, כי לאחר שאותו יהודי נכבד גולל בפניו את הסיפור המדהים, הוא ביקש לשאול: דבר אחד איני מבין - היכן היה אותו ר' משה כץ כל כך הרבה שנים? הרי האיש ממיאמי התחתן עם בתו שנים רבות קודם לכן, ומדוע אפוא לא התגלה אליו במשך כל השנים, ודווקא עכשיו הופיע?...

השיב הרב: עד היום האיש לא עשה מצדו שום דבר, אלא היה "יושב ובטל", ורק היום החליט לעשות כמה צעדים לכבוד ה' יתברך, ואז, כאשר התקרב מעט, פתח פתח כחודו של מחט - בשמים פתחו לו פתח רחב לתשובה, ושיגרו לו שליח מיוחד כדי להשיבו בתשובה...

ומסופר במדרש (קהלת רבה א' א'): מעשה ברבי חנינא בן דוסא, שראה שכולם מתנדבים לבית המקדש, והיה מצטער שלו אין מה להביא. יצא למדבר, וראה אבן יפה, סיתתה ומירקה, ואמר: עליי להעלותה לירושלים. הזדמנו לו חמישה פועלים והסכימו להעלותו, אך בתנאי אחד - "ובלבד שתתן ידך עמנו".

נתן ידו עמהם, ומיד נמצאו עומדים בירושלים - ונעלמו הפועלים. והתברר, שהיו אלו מלאכים שהזדמנו לו בזכותו. והמעשה בא ללמדנו, שכך היא דרכו של האדם בעבודת הבורא: האדם צריך לרצות באמת, להתחיל, לשים אצבע - ומיד שולח הקב"ה עזרו מקודש. "וַיִּבְרַךְ ה' אֶלְקִיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה" (דברים טו, יח), ודרשו חז"ל (בספרי), "וַיִּבְרַךְ ה' " - יכול אפילו יהיה יושב ובטל? - תלמוד לומר, "בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה" - בשמים מחכים רק שתפתח פתח כחודו של מחט!

[והערב נא!]

לראש השנה מספר שמות

יום תרועה, יום הזיכרון ויום הדין. אולם השם הכללי שנקבע ליום זה הוא 'ראש השנה'. וכן המסכת העוסקת בעניינא דיומא נקראת 'מסכת ראש השנה'.

והעניין בזה - שם מעיד על תוכן ומהות, וא"כ השם 'ראש השנה' מגדיר את מהות היום, שהוא תחילת וראש השנה החדשה, והגורם שיום זה נבחר ליום הדין.

מסיבה זו אף נברא האדם בראש השנה, ונאמר לו 'ראה כל מה שבראתי - בשבילך בראתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי'.

ההנהגה הראויה לימי ראש השנה

אומר מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל: נוהגים לאכול בימי ראש השנה, בשר שמן ודברים מתוקים, ככתוב בספר נחמיה (ה, ח): "לָכֵן אֶכְלוּ מִשְׁמְנִים וּשְׂתוּ מִמֶּתְקִים וְשָׁלְחוּ מְנוֹת לְאֵין נְכוֹן לוֹ, כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לְאֲדֹנָינוּ". ואין מתענים כלל בראש השנה, ומכל מקום לא יאכלו כל שבעם, למען לא יקלו ראשם ותהי יראת ה' על פניהם (דהיינו גיל ורעדה).

ויש נוהגים בברכת המוציא לטבל הפת בדבש או בסוכר. וכתב בספר 'כף החיים' שֵׁיטְבֵל הפת גם במלח כמנהגו בכל השנה. ויש נוהגים שלא לאכול אגוזים בראש השנה. משום שאגוז גימטריא חטא (בלא אל"ף), ועל פי הקבלה נוהגים שלא לאכול ענבים שחורים בראש השנה, ודווקא שחורים, אבל לבנים (כלומר ירוקים), מותר, ואדרבא סימן טוב הם.

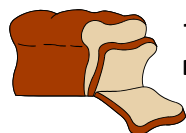
ויש נוהגים שלא לאכול בראש השנה מאכל מריר או חמוץ או חריף, וכן כתוב בתשובות הגאונים שלא לאכול מאכל חריף. ואמרו בתלמוד ירושלמי שהישן בראש השנה גורם לכך שמזלו ישן. ולכן ישתדל כל אדם לקום בימי ראש השנה בעלות השחר, ולכלל הפחות עם הנץ החמה, ויתכונן לתפילה בכוונה כראוי. ואם הוא עייף ומוכרח לישון, מותר לישון אחר חצות היום. וכן כתב רבנו חיים ויטאל, שרבו האר"י ז"ל נהג לישון בראש השנה אחר חצות היום.

מלבד כל ענייני ה"סימנים" שעושים בימי ראש השנה, יש לאדם להשתדל להיות שמח בסעודות ראש השנה, ולא לבוא לידי עצבות וכעס חס ושלום.

ויש לנהוג עם בני ביתו בשמחה ובנחת. ויש נוהגים לסיים בראש השנה שתי פעמים את כל התהלים, שיש בתהלים ק"ג פרקים, ופעמיים ק"ג עולה למניין "כפר".

סימנים לראש השנה - סדר ליל ראש השנה

*נקדים ונאמר שרבו המנהגים בסדר ליל ראש השנה, וינהג האדם לפי מנהגי אבותיו.

טובלים את פרוסת החלה בדבש או בסוכר וי"א לטבול עם מעט מלח, לפני שמברכים המוציא לחם מן הארץ.

תמר

לוקחים תמר, מברכים עליו: ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם בורא פרי העץ. טועמים ובולעים מעט ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיתמו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו.

לוביא (רוביא)

לוקחים לוביא ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שירבו זכותינו ויתלבנו.

כרתי (דומה לבצל ירוק)

לוקחים כרתי ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיכרתו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו.

סלקא (תרד - עלי מגנול)

לוקחים סלקא ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיסתלקו אויבנו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו.

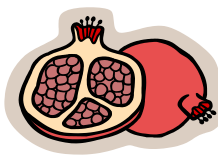
קרא (קרע - דלורית)

לוקחים קרא (דלעת) ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתקרע רוע גזר דיננו, ויקראו לפניך זכותינו.

רימון

לוקחים רימון (מתוק) ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנהיה מלאים מצות כרימון.

תפוח בדבש

לוקחים פרוסת תפוח טובלים בדבש או תפוח מבושל בסוכר ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה.

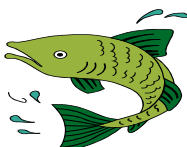

ראש של כבש

לוקחים ראש של כבש ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנהיה לראש ולא לזנב. ותזכור לנו אֵילו של יצחק אבינו ע"ה, בן אברהם אבינו ע"ה.

והנוהגים לקחת דג אומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנפרה ונרבה כדגים ותשגיח עלינו בעינא פקחא.

תכלה השנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה

סגולות לראש השנה

ברינה יקצורו

א. יתאמץ בכל כוחו לשלוט ביצרו לבל יבוא לידי כעס והקפדה בתוך ביתו - ביחוד בלילי ראש השנה ויומיהם. טוב ארך אפים מגבור, ומושל ברוחו מלוכד עיר. ונכון ללמוד משניות מסכת ראש השנה בסעודת ראש השנה, כי דבר בעתו מה טוב (אפשר פרק אחד בכל סעודה) [ילקו"י מועדים עמ' לב].

ב. השפעה עצומה על כל השנה יש בכך, שלאחר תפילת ערבית של ר"ה, יכנס אב המשפחה לביתו בשמחה ויברך את כולם במאור פנים "לשנה טובה תכתבו". ואח"כ יאמר 'פתח אליהו' עד 'קם רבי שמעון' ויוסיף פסוקי ברכה (הנמצאים במחזורים), ויזהרו שלא לדבר דברי חולין!

ג. כותב רבי חיים פלאגי זצ"ל: "יאמר ברכת 'שהחיינו' בליל ר"ה, לאט ובאימה וביראה, ויכוון: להודות לה' יתברך שזיכה אותו לחיות גם בשנה זו ולהגיע לרגע זה, ויזכור שיש אנשים שלא זכו להגיע ללילה הזה, רח"ל. והאומרה בשמחה והודאה, סגולה היא שגיגע גם לר"ה הבא בשמחה!"

ד. נהגו לאכול בשני הלילות של ראש השנה מיני מאכלים [ה"סימנים"], לסימן טוב לכל ימות השנה.

ה. וסגולה לזכות ביום הדין, כתב הרש"ש זצ"ל, שמי שיקבל עליו ביום הדין, ובפרט בתקיעת שופר אפילו קבלה אחת, הוא ערב שהקבלה הזאת תהיה לו למליץ יושר. ולכן אם אדם יקבל על עצמו למשל לברך ברכת המזון מתוך הסידור, כי בדוק ומנוסה שברכת המזון מתוך הסידור, סגולה היא לבטל גזירות קשות ורעות וגם סגולה לפרנסה (הגרא"מ ש"ך צוק"ל בשיחה לאברכים).

ו. ואפשר להתחזק באמירת אמון. לברך ברכות באופן שאזניו שומעות את מה שמוציא מפיו, לומר 'שלום' בשמחה לחבריו, וכשכנס לביתו, ועוד.

ז. התפילות בראש השנה תהיינה בשמחה, בטוב לבב, בנעימה קדושה, ומתוך כוונה שלימה, כי בטוחים אנחנו בישועת הקב"ה - שיכתבנו ויחתמנו לחיים טובים. ומכל מקום, אדם שמתעורר מעצמו בבכיה ומתפלל בדמעות שליש, אין בזה חשש איסור כלל. [חזו"ע ימים נוראים פ"ז]

בברכת התורה ברינה רון

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן יוני מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוחה בת שמשון מרים בת עזיה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זוהבה בת אטו:גימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זוהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עזיה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן הגר: גוזן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושחנה בנות תמר יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה שושנה ריזל בת מינה מיטל בת לולו שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר) יובל בן שלומית: אושר בת אורנה הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102